



پیش بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس نقش سبک های تفکر در دانش آموزان دختر دوره اول دبیرستان شهرستان اصفهان

مینا رضایی آدریانی

Mina rezaei aderiani2023@gmail.com

۰۹۱۳۸۰۱۳۹۵۹

چکیده :

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس نقش سبک های تفکر در دانش آموزان دختر دوره اول دبیرستان شهرستان اصفهان انجام شد. طرح پژوهشی از نظر هدف کاربردی ، و از نظر چگونگی گردآوری داده ها توصیفی _ همبستگی بود ، که به صورت میدانی انجام پذیرفت. جامعه آماری پژوهش کلیه دختران دوره اول دبیرستان شهرستان اصفهان بودند که با توجه به حجم جامعه تعداد ۳۸۰ نفر به عنوان نمونه با روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. در این پژوهش از پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی سولمون (۱۹۸۴) و پرسشنامه سبک های تفکر استرنبرگ _ واگنر فرم کوتاه (۱۹۹۲) استفاده گردید. به منظور تبیین فرضیه های پژوهش از روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که میان اهمال کاری تحصیلی و تعدادی از سبک های تفکر از جمله سبک تفکر درونی (۰/۵۲)، سبک تفکر جزئی (۰/۴۹)، سبک تفکر اجرایی (۰/۴۹)، سبک تفکر آزاد اندیش (۰/۳۱) و سبک تفکر آنارشی (۰/۱۹)، اساس سطح معنا داری آزمون ، رابطه ی معنادار وجود دارد (۰/۰۱ <).

واژگان کلیدی : دانش آموزان ، سبک های تفکر، اهمال کاری تحصیلی

۱- مقدمه :

واژه اهمال کاری تحصیلی متعلق به زبان عربی بوده و پس از آن وارد زبان فارسی شده است. اصطلاح (همل) را در زبان و ادبیات فارسی بی توجهی ، سهل انگاری و بی اعتنائی ترجمه کرده اند [۱]. اهمال کاری تحصیلی تقریباً معادل واژه لاتین (Academic Negligence) است که ترجمه ی آن به تعویق انداختن یک تکلیف عنوان شده است. گورشیت (۲۰۱۸) ، اهمال کاری تحصیلی را تمایل همیشگی دانش آموزان برای به تعویق انداختن فعالیتهای تحصیلی و نداشتن انگیزه ی کافی برای انجام به موقع وظایف آموزشی درمدت تعیین شده بیان می کند. تعریف اهمال کاری تحصیلی برای اولین بار در کتاب تاریخی ادوارد هال در سال ۱۵۴۸ نوشته شده که می توان این اصطلاح را به تاخیر انداختن آگاهانه تکالیف معنا کرد [۲].

به عبارت دیگر دانش آموزان در به پایان رساندن تکالیف هفتگی و وظایف اجرایی مدرسه تعلل داشته ، که این رفتار می تواند تاثیر منفی بر روند پیشرفت تحصیلی آن ها داشته باشد. با بررسی پیشینه ی نظری پژوهش ها به نظرمی رسد دلیل توجه زیاد به اهمال کاری تحصیلی ، به خاطر وجود پیامدهای منفی و جبران ناپذیر تحصیلی برای میلیون ها دانش آموز و همچنین دسترسی آسان ترین گروه برای انجام پژوهش ها بوده است . کرمی (۱۳۹۸) ، میزان شیوع اهمال کاری تحصیلی در ایران را ۶۱ درصد گزارش داد [۳]. در پژوهشی که توسط ایمانپور بر روی دانش آموزان مقطع متوسطه اول در استان خراسان جنوبی انجام شد ، نشان داده شد که ۲۴ درصد از دانش آموزان، گرایش به اهمال کاری تحصیلی بالا ، ۳۳/۶۱ درصد گرایش به اهمال کاری تحصیلی متوسط و ۶۶/۱۴ درصد، گرایش به اهمال کاری تحصیلی خفیف دارند [۵].



از جمله عواملی که با توجه به بررسی پیشین های نظری موجود ، بر عملکرد آموزشی و تحصیلی دانش آموزان تاثیر قابل توجهی داشته است ، سبک های تفکر^۱ افراد است. استرنبرگ^۲ (۱۹۹۸) ، شیوه های ترجیحی افراد در استفاده از توانایی های خود را سبک های تفکر نام گذاری کرد . سبک های تفکر ، از مفاهیم پایه و اصلی در نظریه خود حکومتی ذهنی استرنبرگ است . وی اعتقاد داشت که اگر بتوانیم میان ویژگی های شخصیت و پیشرفت افراد ارتباطی به وجود بیاوریم در پیش بینی موفقیت و یا عدم موفقیت تحصیلی دانش آموزان در زمینه یادگیری گام موثری برداشته ایم . به همین علت ، شناخت سبک های تفکر اهمیت به سزایی دارد [۴] .

به نظر استرنبرگ سبک های تفکر ، توانایی های موجود در افراد نیستند ؛ بلکه راهکارهای افراد برای استفاده از توانایی هایشان است که با توجه به اثرگذاری شان ، می توانند با اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان مرتبط باشند. سیف (۱۴۰۱) ، سبک های تفکر را شیوه های ترجیحی افراد در ارتباط با نحوه بهره بردن از هوش و استعدادشان می داند. اگر دانش آموزان بتوانند با سبک های تفکر خودشان آشنا شوند می توانند در زمینه یادگیری تحصیلی از اهمال کاری تحصیلی پرهیز کنند و منفعل نباشند و در زمینه آموزشی به پیشرفت تحصیلی مورد انتظار دست یابند [۶] .

معصومی (۱۴۰۱) ، پس از بررسی دانشجویان مقطع کارشناسی رشته روانشناسی دانشگاه مشهد بیان کرد که ، میان اهمال کاری تحصیلی و سبک های تفکر دانشجویان رابطه ای معنادار وجود دارد [۷] ، و همچنین امینی (۱۴۰۱) ، در پژوهشی دیگر ، با عنوان پیش بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس سبک های تفکر و راهبرد های یادگیری خود تنظیمی در دانش آموزان دوره متوسطه ، به وجود رابطه ای معنا دار میان برخی از سبک های تفکر و اهمال کاری تحصیلی اذعان کرده اند [۲] .

رویگ^۳ (۲۰۱۲) ، هم در پژوهش خود اظهار داشت که زمانی که سبک های تفکر در میان دانشجویان کارشناسی تغییر یابد رفتار اهمال کاری تحصیلی آنها نیز کاهش خواهد یافت [۱۲] .

شناخت سبک های تفکر افراد ، از عوامل مهم برای پیشرفت تحصیلی به شمار می رود ؛ چرا که در هر نظام آموزشی بررسی عوامل پیشرفت تحصیلی و باورهای فردی ، مرتبط با توانایی های افراد است.

پژوهشگران ، گزارش کرده اند ، که اگر دانش آموزان براین باور باشند که توانایی یادگیری آن ها قابل تغییر است تکالیف مشکل را به عنوان تکلیفی در نظر می گیرند که بایستی با آن ها درگیر شوند ، بنابراین از اهمال کاری تحصیلی پرهیز می کنند.

این سبک ها نشان می دهند که چگونه افراد دوست دارند ، توانایی های خودشان را در زندگی روزمره به کار گیرند. به نقل از سیف (۱۴۰۱) ، افراد ممکن است در توانایی های خود مشترک باشند ولی در سبک های تفکر متفاوت خواهند بود [۶] .

دانش آموزان با آگاهی یافتن از سبک های تفکر خود با توانایی های خودشان آشنا می شوند و قادر خواهند بود به پیشرفت تحصیلی مناسب دست پیدا کنند و با شناخت درست نقاط قوت و افزایش علاقه در رسیدن به اهدافشان پویا عمل کرده و از اهمال کاری تحصیلی پرهیز می کنند.

با نگاه اجمالی به پژوهش های موجود در این زمینه نشان داده شده است که تعدیل این عوامل و تلاش در جهت تغییر این ویژگی های شناختی موثر بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ، همواره در پرده ای از ابهام باقی مانده است. از طرفی دیگر اکثر پژوهش های مرتبط با این مسئله در داخل کشور مربوط به جامعه ی دانشجویان و یا دانش آموزانی با ناهنجاری های اخلاقی و اجتماعی بوده است که این مهم همواره خلاء برجسته در نظام آموزش و پرورش بوده است و نیاز به انجام پژوهش های بیشتر را در کشور ایران در مورد دانش آموزان به چشم می زند. با توجه به اهمیت موضوع اهمال کاری تحصیلی در پژوهش حاضر سعی بر آن شده است که به بررسی پیش بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس نقش صفات سبک های تفکر پرداخته شود تا از این طریق روان شناسان ، مشاوران ، خانواده ها و دانش آموزان بتوانند با دید وسیع تری به این موضوع بنگرند و با ریشه یابی موضوع بتوانند اقدامات لازم را برای رفع آن انجام دهند. بنابراین با توجه به پژوهش مذکور ، مسئله اصلی در پژوهش ، پیش بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس نقش سبک های تفکر در دانش آموزان دختر دوره اول دبیرستان شهرستان اصفهان بوده است.

¹ Thinking styles

² Sternberg

³ Royk



۲- روش شناسی :

پژوهش حاضر کاربردی و از نوع پژوهش های توصیفی - همبستگی بوده است. جامعه آماری در این پژوهش کلیه ی دانش آموزان دختر دوره اول دبیرستان شهرستان اصفهان بوده اند. روش نمونه گیری پژوهش حاضر به صورت نمونه گیری خوشه ای ، و حجم نمونه با استفاده از جدول نمونه گیری کرجسی و مورگان (۱۹۷۱) مشخص شد. در این پژوهش از دو پرسشنامه به شرح زیر استفاده شد:

- پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی

این پرسشنامه را سلومون وراث بلوم در سال ۱۹۸۴ ساختند و آن را مقیاس اهمال کاری تحصیلی نام نهادند. این مقیاس دارای ۲۷ گویه است که ۳ مولفه را بررسی می کند. مولفه های اصلی آماده شدن برای امتحان، آماده شدن برای تکالیف درسی و آماده شدن برای تکالیف پایان ترم در این پرسشنامه مورد بررسی قرار می گیرد. این پرسشنامه توسط جوکار و دلاورپور (۱۳۸۶) به فارسی ترجمه شده است و توسط دهقانی (۱۳۸۷) ، برای اولین بار در ایران به کار برده شده است. در پژوهش غلامزاده (۱۳۹۵) ضریب آلفای کرونباخ ۸۶ درصد برآورد شده است [۳].^۴

- پرسشنامه سبک های تفکر استرنبرگ - واگنر^۵ فرم کوتاه (TSI)

این پرسشنامه توسط استرنبرگ و واگنر در سال ۱۹۹۲ طراحی شد و توسط غلامی (۱۳۹۳) در ایران اعتبار یابی شده است.

این پرسشنامه دارای ۶۵ سوال است که در یک طیف لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم روی یک مقیاس درجه ای مشخص شده است. در این پرسشنامه هر ۵ سوال یکی از ۱۳ سبک تفکر را ارزیابی می کند (شکری و همکاران ۱۳۸۵) ، که شامل: سبک های تفکر قانونی، تفکر اجرایی، تفکر قضایی، تفکر سلسله مراتبی، تفکر موناکی، تفکر الیگارکی، تفکر آنارکی، تفکر کل نگر، تفکر جزئی، تفکر درونی، تفکر بیرونی، تفکر آزاد اندیش و تفکر محافظه کارانه است. استرنبرگ و همکاران ، مطالعات مفصلی در مورد اعتبار و روایی پرسشنامه سبک های تفکر انجام دادند. ضریب اعتبار پرسشنامه از طریق اجرای آن بر روی ۷۵ دانشجو محاسبه شده است. ضریب اعتبار خرده آزمون ها از ۵۶ درصد برای سبک تفکر اجرایی تا ۸۸ درصد برای سبک کلی نگر، با میانگین برابر ۷۸ درصد بدست آمده است [۱۲].

روش های آماری نتایج پژوهش حاضر در دو سطح توصیفی و استنباطی مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش داده ها با استفاده از همبستگی پیرسون و رگرسیون چند گانه تجزیه و تحلیل شدند.

۳- بحث درباره یافته ها

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار متغیر اهمال کاری تحصیلی

نام متغیر	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین	حداقل داده	حداکثر داده
اهمال کاری	۶۲/۹۲	۱۷/۴۲	۰/۸۹۴	۳۷	۹۴

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار متغیر های سبک های تفکر

نام متغیر	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین	حداقل داده	حداکثر داده
-----------	---------	--------------	------------------------	------------	-------------

⁴ Questionnaire of thinking styles

⁵ Stenberg-Wagner



همانطور که در جدول نشان داده شده ارتباط سبک تفکر آزاد اندیش با اهمال کاری تحصیلی دارای ضریب همبستگی $0/31$ می باشد و سطح معنی داری آزمون $0/01$ می باشد نوع ارتباط آنها از نوع مستقیم و معنی دار می باشد و به عبارتی بالا بودن مقدار سبک تفکر آزاد اندیش می تواند نشان دهنده بالا بودن اهمال کاری تحصیلی باشد اما چون مقدار ضریب همبستگی عدد کوچکی می باشد لذا شدت این رابطه کم می باشد. مقدار ضریب همبستگی در رابطه دو متغیر سبک تفکر آنارشی و اهمال کاری تحصیلی $0/19$ می باشد. این رابطه همبستگی در سطح معنی داری $0/01$ معنی دار شده است لذا بین دو متغیر رابطه ی مستقیم و معنی داری وجود دارد اما به لحاظ مقدار عددی ضریب همبستگی که $0/19$ می باشد شدت رابطه بسیار پایین می باشد.

جدول ۴: نتایج تحلیل رگرسیون چند گانه به منظور نقش پیش بینی کنندگی متغیرهای سبک های تفکر و تبیین اهمال کاری تحصیلی

متغیرها	ضریب بتا	ضریب بتا استاندارد	آماره آزمون t	سطح معنی داری	هم خطی چندگانه (ضریب تحمل)
مقدار ثابت معادله	۴۳/۶۶۲	---	۶/۸۲۰	۰/۰۱	
سبک تفکر درونی	۰/۴۷۱	۰/۱۲۳	۱/۱۸۲	۰/۰۲	۰/۶۸۵
سبک تفکر بیرونی	۰/۳۸۵	۰/۰۶۸	۰/۹۳۱	۰/۳	۰/۵۷۶
سبک تفکر جزئی	۰/۶۶۷	۰/۱۴۳	۱/۷۰۸	۰/۰۵	۰/۴۳۷
سبک تفکر کلی	-۱/۳۹۸	-۰/۲۴۹	-۳/۴۱۲	۰/۱	۰/۵۷۷
سبک تفکر قضایی	-۰/۱۴۸	-۰/۰۲۴	-۰/۴۰۳	۰/۶	۰/۸۴۹
سبک تفکر اجرائی	۰/۶۲۷	۰/۱۴۴	۱/۸۳۹	۰/۰۵	۰/۵۰۳
سبک تفکر قانونی	۰/۴۸۱	۰/۰۷۸	۱/۳۰۰	۰/۲	۰/۸۴۴
سبک تفکر آزاد اندیش	-۰/۲۴۰	-۰/۰۵۳	-۰/۷۲۱	۰/۰۴	۰/۵۶۸
سبک تفکر محافظه کار	-۰/۲۷۱	-۰/۰۴۷	-۰/۸۰۱	۰/۴	۰/۹۰۸
سبک تفکر سلسله مراتبی	-۰/۳۵۸	-۰/۰۶۳	-۱/۰۹۸	۰/۳	۰/۹۲۲
سبک تفکر اولیگارشی	-۰/۷۰۲	-۰/۱۲۷	-۲	۰/۴	۰/۷۵۹
سبک تفکر آنارشی	۰/۱۹۷	۰/۰۳۵	۰/۵۹۳	۰/۰۵	۰/۸۶۲
سبک تفکر منارشی	-۰/۷۱۹	-۰/۱۲۵	-۲/۱	۰/۳	۰/۸۶۸

نتایج ضرایب مدل رگرسیونی برازش داده شده در جدول نشان داده شده است، مقدار ثابت معادله رگرسیونی عدد $۴۳/۶۶۲$ می باشد که در سطح معنی داری $0/01$ ، معنی دار شده است و می تواند در مدل رگرسیونی قرار بگیرد. ضرایب متغیرهای پیش بینی کننده به صورت ضریب بتا گزارش شده است در این مدل رگرسیونی، سطح معنی داری متغیرهای، سبک تفکر درونی، سبک تفکر بیرونی، سبک تفکر قضائی، سبک تفکر قانونی، سبک تفکر آزاد اندیش، سبک تفکر محافظه کار و سبک تفکر سلسله مراتبی بیشتر از $0/05$ می باشد لذا ضرایب معنی دار نشده است و متغیرهای نامبرده در این مدل رگرسیونی قابلیت استناد ندارند. و سطح معنی داری متغیرهای سبک تفکر جزئی، سبک تفکر درونی، سبک تفکر اجرائی، سبک تفکر آزاد اندیش، سبک تفکر آنارشی کمتر از $0/05$ می باشد و به صورت معنی داری می توان در مدل رگرسیونی استفاده نمود. به لحاظ بررسی هم خطی چندگانه بین متغیرهای پیش بینی کننده، ضریب تحمل مورد ارزیابی قرار گرفت که در تمام متغیرها این ضریب با مقدار قابل توجهی دیده می شود و نشان دهنده استقلال متغیرهای پیش بینی کننده از یکدیگر می باشد. با توجه به اینکه در مدل رگرسیونی برازش داده شده تمام متغیرهای پیش بینی کننده دخیل در برآورد اهمال کاری معنی دار نشده اند لذا از مدل رگرسیونی گام به گام برای رسیدن به نتیجه بهتر اقدام شد.



جدول ۵: چکیده مدل رگرسیون متغیر پیش بینی شونده اهمال کاری تحصیلی بر اساس متغیرهای پیش بین کننده ی سبک های تفکر به صورت گام به گام

ضریب همبستگی (R)	ضریب تعیین (R^2)	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره آزمون دوربین - واتسن
۰/۷۴۴	۰/۵۵۴	۰/۵۳۵	۱/۶۴۱
مدل رگرسیون			

جدول فوق خلاصه مدل رگرسیون گام به گام را نشان می دهد که در این جدول ضریب همبستگی ۰/۷۴۴ می باشد و مقدار عددی آن در رنج مطلوب می باشد. ضریب تعیین ۰/۵۵۴ است و آماره آزمون دوربین - واتسن که نشان دهنده استقلال خطا ها در مدل برازش شده می باشد هر مقدار به عدد ۲ نزدیکتر باشد برای مدل رگرسیونی بهتر است لذا با توجه به مقدار آماره آزمون دوربین - واتسن که برابر با ۱/۶۴۱ می باشد این عدد نیز در رنج استاندارد می باشد.

جدول ۶: آنالیز واریانس مدل رگرسیون متغیر پیش بینی شونده اهمال کاری تحصیلی بر اساس متغیرهای پیش بینی کننده ی سبک های تفکر

مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره آزمون F	سطح معنی داری
۲۶۷۰۶/۶۴۹	۱۶	۱۶۶۹/۱۶۶	۱۱/۹۹۴	۰۰۱
مدل رگرسیون				

با توجه به نتایج جدول ۴-۱۲، مدل رگرسیون برازش داده شده در سطح معنی داری ۰۰۱ معنی دار شده است لذا می توان از این مدل رگرسیون برای برآورد اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان استفاده نمود.

جدول ۷: ضرایب مدل رگرسیون گام به گام متغیرهای پیش بینی کننده ی سبک های تفکر در دانش آموزان دختر دوره اول دبیرستان شهرستان اصفهان

متغیرها	ضریب بتا	ضریب بتا استاندارد	آماره آزمون t	سطح معنی داری	هم خطی چندگانه (ضریب تحمل)
مقدار ثابت معادله	۴۰/۳۲	---	۹/۳۸۸	۰/۰۰۱	---
سبک تفکر اجرایی	۰/۹	۰/۲۰۷	۳/۰۸	۰/۰۰۲	۰/۶۹۴
سبک تفکر آزاداندیش	-۱/۲۵	-۰/۲۲۳	-۳/۸۵۸	۰/۰۰۱	۰/۹۳۲
سبک تفکر جزئی	۰/۷۸	۰/۱۶۸	۲/۴	۰/۰۱۸	۰/۶۳۴
سبک تفکر آنارشی	-۰/۶۷	-۰/۱۱۶	-۱/۹۹	۰/۰۴۸	۰/۹۱۹
سبک تفکر درونی	۰/۴۷۱	۰/۱۲۳	۱/۱۸۲	۰/۰۰۲	۰/۶۸۵

در جدول متغیرهای موثر بر برآورد اهمال کاری تحصیلی نشان داده شده است در این مدل رگرسیونی برازش داده شده سطح معنی داری تمام ضرایب متغیرهای مستقل کمتر از ۰/۰۵ می باشد و تمام ضرایب معنی دار شده اند و می توانند در این مدل رگرسیونی، متغیر پیش بینی شونده را برآورد کنند. ضریب تحمل نیز بر صحت رگرسیون به دست آمده صدق می کند با توجه به اینکه ضریب تحمل هر چه به ۱ نزدیک باشد هم خطی چند گانه بین متغیرهای پیش بینی کننده کمتر می باشد لذا بین متغیرهای مستقل ارتباط خطی وجود ندارد. با توجه به نتایج جدول ۴-۱۶ متغیرهای سبک تفکر درونی، سبک تفکر اجرایی، سبک تفکر آزاداندیش، سبک تفکر جزئی و سبک تفکر آنارشی برای مدل رگرسیون چندگانه مناسب می باشد و قابلیت پیش بینی اهمال کاری تحصیلی را با ضریب تعیین ۰/۵۵۴ دارد.



۴- تأملی بر یافته های پژوهش :

با توجه به نتایج متغیرهای سبک تفکر اجرایی، سبک تفکر کلی، سبک تفکر جزئی و سبک تفکر منارشی، تمامی اعداد معناداری از ۰/۰۵ کمتر بوده از این جهت می توان ادعا نمود سبک های فوق قادر به پیش بینی اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان دختر دوره اول دبیرستان شهرستان اصفهان است.

همچنین در تبیین فرضیه فوق با توجه به نتایج رابطه ی همبستگی پیرسون بین اهمال کاری تحصیلی و سبکهای تفکر در دانش آموزان دختر دوره اول، می توان ادعا نمود سبک تفکر درونی، سبک تفکر جزئی، سبک تفکر اجرایی، سبک تفکر آزاد اندیش و سبک تفکر آنارشی در سطح معناداری ۰/۰۱، معنا دار شدند. این نتایج نشان می دهند که با پیش سبک های تفکر دانش آموزان تا حدود زیادی می توان اهمال کاری تحصیلی را برآورد نمود. سیف (۱۴۰۱)، بیان می کند که، اگر بتوان دانش آموزان را با سبک های تفکرشان آشنا کرد و همچنین در موقعیت های تحصیلی سبک متناسب با آن را به اجرا در آورد، حتما در زمینه یادگیری و تحصیل دانش آموزان گامی موثر بر داشته و دانش آموزان و همسوی آن ها دبیران و دست اندر کاران آموزشی به نتایج مورد نظر و هدفمند آموزشی دست خواهند یافت و از گرایش دانش آموزان به اهمال کاری تحصیلی ممانعت خواهد شد [۶].

دانش آموزان میزان توانمندی خود را با توجه به تجربه های حاصل شده و زیسته دانشی مدرسه، در راستای حل مشکلات و مسائل در چارچوب قوانین و قواعد مرسوم به شکل نو و جدید بروز می دهند؛ در نتیجه ماحصل بهرورسش سریع تری، به همان سان که قوانین را مدنظر داشته اند انجام می شود، چراکه رویکردهای جدید مورد توجه قرار می گیرد.

به طور قطع عملکرد دانش آموزان با توجه به شیوه ی تفکر شان بسیار با یکدیگر متفاوت است و هیچ کدام از آن ها در موقعیت های تحصیلی خود ترجیحات برابری نداشته و در عملکرد تحصیلی مشابه نیستند.

در تبیین این فرضیه باید بیان کرد که دانش آموزان با سبک تفکر درونی از انجام وظایف و تکالیفی لذت می برند که بتوانند به طور مستقل آن ها را انجام داده تا بتوانند بر افکار درونی خویش متمرکز باشند و برای دوری گزیدن از تعامل و وابستگی به دیگران در موقعیت های تحصیلی خود گرایش به اهمال کاری داشته و این رفتار را بروز می دهند.

دانش آموزان دارای تفکر درون گرا با امور درونی سرو کار دارند و به درون توجه می کنند. این افراد به درون نگری، وظیفه مداری، کناره گیری از دیگران و گاهی ناآگاهی اجتماعی گرایش دارند [۹].

دانش آموزان با سبک تفکر جزئی به جزئیات توجه داشته و مایلند به جهت های عملی یک موقعیت هدایت شوند و در بعضی از موقعیت ها گرایش به اهمال کاری پیدا می کنند، به دلیل این که دانش آموزان با سبک تفکر جزئی تمایل دارند که با جزئیات و نمونه های عینی و خاص درگیر باشند [۱۱].

همچنین دانش آموزان با سبک تفکر آزاد اندیش تمایل دارد فعالیت های آموزشی خود را با روش های جدید خود و نه قوانین و مقررات و حتی زمان بندی از پیش تعیین شده انجام دهند و همین عامل منجر به بروز اهمال کاری تحصیلی این دانش آموزان می شود.

دانش آموزان با سبک تفکر آنارشی از انجام فعالیت هایی که بر طبق اصول و قوانین آموزشی است دوری می کند و همواره تمایل به انجام تکالیف و وظایف آموزشی به صورت تصادفی و بدون زمان بندی خاص داشته و همین عامل در گرایش به اهمال کاری نقش دارد.

دانش آموزان با سبک اجرایی در انجام تکالیف خود تمایل به پیروی از مقررات و قوانین را دارد ولی بسته به نوع تکلیف نیاز به راهنمایی داشته و اخلاقی برای برنامه ریزی و مدیریت زمان به منظور انجام به موقع تکالیف خود نداشته و همین موضوع زمینه ساز گرایش به اهمال کاری تحصیلی آن ها می شود [۸].

البته باید توجه داشت که دانش آموزان در طی مسیر رشد خود همواره با توجه به سبک ترجیعی خود با نتایج و تجارب متفاوتی روبرو می شوند. اگر دست اندر کاران آموزشی و دبیران به طور خاص بخواهند دانش آموزانی پویا داشته باشند که از اهمال کاری تحصیلی به دور باشند می بایست حتما به سبک های تفکر آن ها توجه کرده و تفاوت های فردی آن ها را مورد توجه قرار دهند.



در نهایت، هیچ سبکی، سبک بهترین نیست و سبک های تفکر با توجه به موقعیت و جایگاه افراد تغییر می کنند، یک دانش آموز کارآمد فردی است که با تکیه بر سبک مناسب بهترین بازده را برای یادگیری و تحصیل به ارمغان آورد. افراد فقط یک سبک تفکر خاص ندارند، بلکه الگویی از سبک های متفاوت و متعدد را برای رسیدن به بهترین نتیجه به کار می برند. [۱۰].

پیشنهادهات:

- پیشنهاد می گردد در طول هر سال برای دانش آموزان یک دوره آموزشی در مورد اهمال کاری، دلایل ایجاد اهمال کاری و مشکلات ناشی از آن برگزار شود تا دانش آموزان بهتر و بیشتر با این پدیده که سبب عدم یادگیری و مانع پیشرفت تحصیلی میشود، آشنا شوند.
- پیشنهاد می شود بارزترین سبک های تفکر در هر دانش آموزان مورد بررسی قرار گرفته و تاثیر آن را بر اهمال کاری تحصیلی مورد ارزیابی قرار بگیرد.
- پیشنهاد می شود به منظور شناخت افراد در خصوص اهمال کاری تحصیلی آموزش داده شود و سپس ارتباط بین اهمال کاری تحصیلی با سبک های تفکر مورد ارزیابی قرار بگیرد.
- با توجه به اینکه این پژوهش در دانش آموزان دختر دوره اول مورد ارزیابی قرار گرفته است این ارزیابی در مورد دانش آموزان دوره دوم نیز انجام شده و نتایج با هم مقایسه شوند تا تاثیر رشد فکری بر مساله اهمال کاری تحصیلی مورد پایش قرار بگیرد.
- پیشنهاد می شود پژوهش حاضر در خصوص دانش آموزان پسر نیز صورت گیرد و مقایسه ای بین سبک های تفکر بین دانش آموزان دختر و پسر صورت گیرد.
- با توجه به اینکه سبک های تفکر می تواند از فرهنگ و آموزش های خانواده نشأت بگیرد آموزش هایی به والدین داده شود و نتایج اهمال کاری تحصیلی را در دانش آموزان قبل از آموزش و بعد از آموزش مورد ارزیابی قرار بگیرد.
- با توجه به اینکه هر مرحله از زندگی و تجربه های حاصل از زندگی می تواند نوع سبک تفکر دانش آموزان را تغییر دهد این تحقیق در رده های سنی متفاوت صورت بگیرد.
- در بررسی و کنترل دقیق متغیرهایی مانند هوش، سابقه آموزشی و تحصیلی دانش آموزان و متغیرهای عاطفی مرتبط با دانش آموز و معلمین اشاره کرد که پیشنهاد می شود در پژوهشهای بعدی مورد مطالعه قرار گیرد
- پیشنهاد می شود که این پژوهش را روی افراد و گروه های مختلف دانش آموزان و دانشجویان شهرهای مختلف اجرا کنند تا نتایج تعمیم پذیری بیشتری داشته باشد

منابع و مراجع

- [۱]- آقا تهرانی، م. (۱۳۸۵). اهمال کاری بررسی علل و راه کارهای زمان، تهران، انتشارات موسسه آموزشی و پرورشی امام خمینی.
- [۲]- امینی، محمد هادی، (۱۴۰۱)، پیش بینی اهمال کاری تحصیلی بر اساس سبک های تفکر و راهبردهای یادگیری خود تنظیمی در دانش آموزان متوسطه. پایان نامه جهت اخذ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی. موسسه آموزش عالی طلوع مهر، دانشکده علوم انسانی.
- [۳]- ابراهیمی، م.، محمدزاده ادملایی، ر.، صادقی، ج. و همکاران. (۱۴۰۱). نقش میانجی ویژگی های شخصیتی در رابطه بین صمیمیت خانواده مبدا با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان. فصلنامه علم پژوهشی خانواده درمانی کاربردی. ۴(۳). ۴۳۷-۴۶۷.
- [۴]- استرنبرگ، رابرت، ج. سبک های تفکر. ترجمه: اعتمادی اهری، علاءالدین و خسروی، علی اکبر، (۱۳۹۸)، تهران: انتشارات دادار.
- [۵]- ایمانپور، ف. و ایمانپور، ف. (۱۴۰۲). بررسی میزان شیوع و تفاوت های جنسیتی اهمال کاری تحصیلی در دانش آموزان کلاس های چند پایه متوسطه اول استان خراسان جنوبی. مجله پویا در آموزش علوم انسانی. ۳۰(۹). ۱۸۳-۲۰۰.
- [۶]- سیف، علی اکبر، (۱۴۰۱)، روان شناسی پرورشی نوین، روان شناسی یادگیری و آموزش. تهران: انتشارات دوران.
- [۷]- معصومی، ح. (۱۴۰۲). بررسی رابطه سبک های تفکر با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان. شانزدهمین کنفرانس بین المللی روانشناسی مشاوره و علوم تربیتی. بازیابی شده در ۱۲ خرداد ۱۴۰۲. سازمان بین المللی مطالعات دانشگاهی.

[8]-Erbay. H. & Guner .P.,(2021), Prospective mathematics teachers thinking styles and problem_solving skills. Thinking skills and creativity journal. 40(25).714_728.



[9]-Ferrari .j.R. &Tibbett .T.D., (2020), *Procrastination:Encyclopedia of personality and Individual Differences*. 10(1).4046_4053.

[10]-Ifan ,A ;Griselda ,B & Pooja. S.,(2023), *Prevalence of Academic ZProcrastination and It s Negative Impact on students.The career Development Quarterly*. 65(3).237_249

[11]- Rogers .M&Oram .R.,(2022),*Academic Procrastination in Undergraduate students:Understanding the Role of Basic Psychological Need satisfaction.The open psychology journal*.volume45.Number3.pag619-645.

[12]-Smith,Z.R ; Langberg ,J.M ; Cusick,C.N ; Green ,C.D& Becker ,S.P.,(2020), *Academic motivation deficits in adoles cents with ADHD and associations with academic functioning. Journal of abnormal Child psychology*. 48(2).237-249.